

What happened to...

Tranvaalbuurt

30 maart 2017

MARLIES ROHMER
Architect

Architect Marlies Rohmer is met een camper het land in getrokken om te zien hoe het haar gebouwen is vergaan. Ze bekeek hoe het gebouw erbij stond en ging met de gebruikers in gesprek. De komende weken deelt Rohmer in een serie essays op Architectenweb haar bevindingen. Vandaag aflevering 4: Transvaalbuurt, Den Haag.

Bollywood allure - de primaire zorg van Henk & Ingrid - het geluk van de bewoners schuilt in de details - de directe woonomgeving als belangrijkste ontwerpogave

De Transvaalbuurt, een immigrantenwijk in Den Haag, kampte lange tijd met overlast, verloedering, en onveiligheid. De gemeente wilde de wijk revitaliseren en heeft tegelijkertijd de exotische en multiculturele sfeer geprobeerd te cultiveren. Een wijk met Bollywood-allure.

Ons ingetogen project, een stedelijke invulling, geeft inmiddels ruimte aan naaiateliers, Hindoestaanse bruidszaken en juweliers. Na de oplevering is gelukkig de menging van wonen en bedrijvigheid, de intense mix van functies, culturen, geloven en gewoontes weer op gang gekomen. De nieuwbouw vormt het rustige decor van dit bruisende leven.

Bij mijn rondgang heb ik met name heel veel klachten over details over me heen gekregen: de gehorigheid van de huizen, de goedkoop ogende plaatstalen kozijnen, de benauwde halletjes; zo typerend voor de Nederlandse woningbouw. Het zijn de standaard details in de Nederlandse bouwwereld, de meeste architecten hebben zich er al lang bij neergelegd. Het is wel duidelijk dat de

primaire zorg van Henk & Ingrid of Joe the Plumber niet de ideologie of 'het architectonisch concept' van een project betreft, maar de leefbaarheid van hun woning en de plek waar ze wonen. Het geluk van de bewoners schuilt in details.

Ons project in de Transvaalbuurt was nooit een van mijn favoriete projecten. In de jaren negentig was een rustige, degelijke stadsinvulling niet iets waar je bij je collega's mee thuis kon komen. Als ik het robuuste, goed gedetailleerde en duurzaam ogende project nu zie, heb ik er een andere mening over. Het doet precies wat het moet doen. Een tijdloze reparatie van het stedelijk weefsel. De directe woonomgeving, negentig procent van de bouwproductie, is toch eigenlijk de belangrijkste bouwopgave. Het gewone en alledaagse. Degelijk en comfortabel, met een goede basisstructuur.

Het lijkt erop alsof we erin geslaagd zijn de opgave te ontstijgen, het ingetogen project biedt ruimte aan nieuwe culturele betekenissen. Het is grappig om te zien hoe verschillende culturen de woningen gebruiken. Er worden wasbakken aangelegd in de hal of de woonkamer. Tuinen worden driftig betegeld, van enige groene tuincultuur geen spoor te bekennen.

De universele woningen zijn op verschillende manieren in te delen en dat gebeurt dan ook in ruime mate. Soms is er behoefte aan een ruime hal en een afgesloten keuken. Je kunt woningen het beste casco opleveren zodat mensen er hun eigen stempel op kunnen drukken. De woon-werkwoningen aan de Haagse Markt laten een keur aan bedrijfjes zien.

Wat me opvalt is dat de nissen bij de entrees niet tot nauwelijks gebruikt worden als plek om buiten te zitten. Sterker nog, in veel gevallen hangen er vitrages voor de ramen en is er helemaal geen zicht op wat zich achter de gevel afspeelt. Als architect kun je met veel idealisme proberen vooruit te grijpen op de toekomst, maar het gaat nooit zoals het 'moet', alleen zoals het gaat. Een gebouw heeft meerdere levens; het eerste in de fantasie van de ontwerper en nog vele daarna.

